

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄՆԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Օտար լեզուների և գրականության
ամբիոնի անվանումը
Ամբիոնի վարիչ *[Signature]* Թադևոսյան Թ.Վ. /Ա.Ա.Հ/
Արձանագրություն № 9
« 15 » _____ 12 _____ 2025 թ.

ՕԼԳ/բ-173 Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /ՌՈՒՍԱՑ ԼԵԶՈՒ – 3/
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն`	041301.00.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր`	041301.01.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան` <small>/բակալավր, մագիստրատուրա/</small>	Կառավարման բակալավր
Ամբիոն`	Օտար լեզուների և գրականության <small>/ամբիոնի լրիվ անվանումը/</small>
Ուսուցման ձևը`	հեռակա <small>/անկա, հեռակա/</small>
Կուրս/կիսամյակ	3 կիսամյակ, 2 տարի
Դասախոս(ներ) `	Բարսեղյան Սվետլանա <i>[Signature]</i> <small>/անուն, ազգանուն/</small> Էլ. հասցե/ներ svetlana-barsegyan@yandex.ru

Վանաձոր- 2025 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	5
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	5
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	6
8.	Դասավանդման մեթոդներ	7
9.	Ուսումնառության մեթոդները	7
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	8
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	17
14.	Գնահատում	18
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	19
14.2.	Հարցաշար	19
14.3.	Գնահատման չափանիշներ	19
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	21

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացը վերաբերում է առարկաների հումանիտար ցիկլի հիմնական մասին: Ներառված է 041301.01.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ» կրթամասում որպես կամընտրական դասընթաց:

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացը յուրացնելու համար ուսանողներն օգտագործում են հանրակրթական դպրոցում և բուհի առաջին կուրսում ձևավորված գիտելիքները, հմտություններն ու կարողությունները:

Այս առարկայի ուսումնասիրությունը անհրաժեշտ հիմք է մասնագիտական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրության համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

▪ Ձևավորել ուսանողի հաղորդակցական և խոսքային կոմպետենցիաները այն մակարդակում, որը բավարար է մասնագիտական տերմինաբանության ընկալման և օգտագործման, կրթական, մասնագիտական և գիտական բնույթի հաղորդակցությանը մասնակցելու, սեփական տեսակետն արտահայտելու համար:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- ռուսաց լեզվով խոսքային գործունեության տիրապետումը;
- մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների զարգացման ընթացքում ռուսալեզու գրականության կիրառման հմտությունների զարգացումը;
- մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտում ուսանողների խոսքային գործունեության ապահովումը;
- ուսանողների խոսքային գործունեության ապահովումը կրթական, մասնագիտական, կենցաղային և մշակութային հաղորդակցության ոլորտում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Ռուսաց լեզու-3» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է՝ ռուսերեն լեզվով տեքստերի կարդալու, հասկանալու, վերարտադրելու գիտելիքների, ռուսերեն լեզվով հաղորդակցվելու, սահուն խոսքը ընկալելու հմտությունների առկայությունը, որոնք ձեռք են բերվել «Մասնագիտական ռուսաց լեզու-1» և «Մասնագիտական ռուսաց լեզու-2» դասընթացների միջոցով ուսումնառության առաջին տարում:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Դասընթացը ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.

- ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք սպասարկում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակները կրթական, մասնագիտական, կենցաղային, սոցիալ-մշակութային և գիտական գործունեության ոլորտներում;

- կրթության տվյալ փուլում բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները;

- թարգմանության և թարգմանական համապատասխանությունների հիմնական օրինաչափությունները;

- շեշտադրումը ամենատարածված բառերում:

Դասընթացը ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- որոշել տեքստի թեման և փոխանցել և մեկնաբանել դրա ընդհանուր բովանդակությունը;

- մասնագիտական տեքստերում տարբերակել բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստը, կարողանալ մասնագիտական ոլորտում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ, նույնանուն, համանուն, հարանուն և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ;

- ինքնուրույն արտադրել կապակցված, տրամաբանական արտահայտություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ;

- կառուցել վերարտադրողական տիպի մենախոսություն տեքստի հիման վրա;

- կազմել երկխոսություններ հատուկ բառապաշարի հիման վրա;

- կատարել ծանոթագրություններ, ամփոփումներ և այլն;

- փոխակերպել նախադասությունները ուղղակի և անուղղակի խոսքով;

- մեկնաբանել թեմայի և մենախոսության մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը, հասկանալ հաղորդակցական մտադրությունները;

- կարողանալ թարգմանության գործընթացում կատարել բառապաշարային-իմաստային վերափոխումներ (տերմինաբանության թարգմանություն, տարբեր տեսակի դարձվածքային միավորների թարգմանություն):

Դասընթացն ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- մասնագիտական ոլորտում խոսքային գործունեության բոլոր տեսակներին;

- մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման ինքնավար հմտությունների կատարելագործման ռազմավարությանն ու մարտավարությանը;

- մասնագիտական գործունեության մեջ գրագետ բանավոր և գրավոր խոսքի նորմերի մշակույթին;

- առաջարկվող նյութի տրամաբանական ներկայացմանը;

- տարբեր ռուսալեզու աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություններին;

- տեսական դրույթների գործնական վերլուծության կարողություններին;

- մասնագիտական ոլորտում հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման հմտություններին;

- մասնագիտական գործունեության տարբեր ոլորտների մտքերը շարադրելու և դրանց բովանդակությունը ռուսերենով փոխանցելու ունակություններին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ6 երկրորդ օտար լեզվի իմացություն,
ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),
ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)

ՄՁԿ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,
ՄՁԿ2 թիմային աշխատանք,
ՄՁԿ3 միջանձնային ունակություններ,
ՄՁԿ4 միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն,
ՄՁԿ5 այլ ոլորտների փորձագետների հետ շփվելու ունակություն,
ՄՁԿ6 բազմաձևության և բազմաձևակախության ընդունում,
ՄՁԿ7 միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն,
ՄՁԿ8 բարոյական արժեքներ:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ4 նոր իրավիճակներին հարմարվելու ունակություն,
ՀԳԿ5 նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,
ՀԳԿ6 առաջնորդի հատկություններ,
ՀԳԿ7 այլ երկրների մշակույթների և սովորույթների իմացություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
ՀԳԿ9 նախագծեր մշակելու և դրանք կառավարելու ունակություն,
ՀԳԿ12 հաջողության ձգտում:

Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները.

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ռուսալեզու մասնագիտական հաստատություններում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մասնագիտական բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		
Գործնական աշխատանք		12
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		78
Ընդամենը		
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		Ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրվող, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:

- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կրթ սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են**⁶ գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ակզորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլաներ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ			2		
2.	Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն			2		
3.	Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:			2		
4.	Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն			2		
5.	Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հակառակ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր. Անցած թեմաների ամփոփում			2		
6.	Տեքստի պլանի կազմման ուսուցում : Կապակցված տեքստի ձևավորման միջոցներ			2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				42		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1	Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2.	М., 1979.
2	Լ.Ր. ԹՈՆՈՅԱՆ, Գ.Ա. ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ, Ր.Մ. ԱՐՄՈՅՅԱՆ, Ա.Վ. ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ. ՄԱՏԵՐԻԱԿԱԼ ՈՒՍՈՒՅԻՆ ԵՐԿՐԱԿՆԵՐ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆ	Եր., 2018
3	И. М. Попова, Е. Б. Патракеева, М. М. Глазкова РУССКИЙ ЯЗЫК ДЛЯ ЭКОНОМИСТОВ	Тамбов 2014
4	ՏԱՐԿԻՍՅԱՆ Ր. Ր. ՄԿՐՏՉՅԱՆ Ա. Ե. ՐՍՏԿԻՅԻ ՅԱԶԻԿ ԴՆԻԱ ՏՏՈՒԴԵՆՏՈՎ ԷԿՈՆՈՄԻՇԵՍԿՈՎ ՍՐՈՖԻԼՅԱ (ՄՇԵԿՆՈՒ ՍՈՍՈՒԵ)	Եր., 2021
5	Лазарева Л. И. Информационная культура социального педагога: структура, правила подготовки и оформления результатов самостоятельной учебной и профессиональной деятельности: учебное пособие.	Кемеровский государственный университет культуры и искусств (КемГУКИ), 2014
6	Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык.	М., 2010.
7	Валгина Н.С. Современный русский язык. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю. Савова М.Р. Русский язык и культура речи.	М., 2003. М., 2006.
8	Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум	М., 2011.
9	Киселева М.С. Русский язык как иностранный	М., 2010
Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ)		
1.	Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 2. / Под ред. Р.А. Кульковой.	СПб, 2000.
2.	Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 3 / Под ред. Р.А. Кульковой.	Спб, 2001.
3.	Алоян Ж.Л., Барсегян С. С., Савченко И. А. Практический русский язык для армянских студентов.	М., 2023
Բառարաններ		
1.	Скворцов И.П. Большой толковый словарь правильной русской речи.	М., 2006
2.	Жуков А.В. Лексико-фразеологический словарь русского языка.	М., 2007
3.	Крысин Л.П. Учебный словарь иностранных слов.	М., 2010
4.	Лопатин В.В., Лопатина Л.Е. Толковый словарь современного русского языка.	М., 2011
5.	Прохоров Ю. Е. Большой лингвострановедческий словарь	М., 2009

6.	Вакуров В.Н. и др. Трудности русского языка: словарь-справочник	М., 2011
7.	Баско Н.В. Фразеологизмы в русской речи: Словарь справочник	М., 2009
8.	Сковородников А.П. Выразительные средства русского языка и речевые ошибки и недочеты: энциклопедический словарь-справочник	М., 2009
9.	“Словарь синонимов и антонимов русского языка”	СПб, 2005г.
10.	Ожегов С. И. Словарь русского языка	М., 1991.
11.	Орфографический словарь русского языка.	М., 1991.
12.	Аванесова Р. И. Орфоэпический словарь русского языка. Под редакцией акад.	М., 1985
13.	Спиркина А. Г. Словарь иностранных слов	М., 1989

14. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

14.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող շարքեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.				
2.				

14.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող շարքեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ.	Բառի բազմիմաստություն, իմաստի ընտրության նշանակությունը թարգմանության մեջ. աշխատանք что представляет собой что по каким свойствам, что обладает чем, что характеризуется чем կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		մասնագիտական տեքստի			
2.	Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն.	աշխատանք что состоит из чего, что входит в состав чего, что содержится в чем կառույցների հետ. Ոչ տիպիկ իրավիճակներում գիտելիքների կիրառման առաջադրանքներ, խմբային քննարկումներ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
3.	Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:	Առարկայի բնութագրումը ըստ հատկանիշների. աշխատանք что представляет собой что по каким свойствам, что обладает чем, что характеризуется чем կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
4.	Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն	Որոշիչ ստորադաս նախադասությունների փոխակերպում դերբայական դարձվածներով, Դերբայների և դերբայական դարձվածների թարգմանություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
5.	Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և համբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և համբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
6.	Տեքստի պլանի կազմման ուսուցում: Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ	Մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ ամփոփ տեքստի և դրա պլանի կազմում: Աշխատանք հարցական նախադասությունների և անվանական նախադասությունների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի : Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցների ուսուցում: Շաղկապներ, կապեր: Նախադասությունների կապի միջոցներ, վերաբերականներ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի:	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

14.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					

14.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն	Մասնագիտական թարգմանության առանձնահատկությունները, եզրույթների համարժեքների որոնում և դրանց կիրառություն, թարգմանչի կեղծ ընկերները	Նախագծերի իրականացում, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում,	1-ին կիսամյակ,	Բանավոր հարցում	

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Մասնագիտական տեքստի կազմում, կոնսպեկտավորում	Մասնագիտական տեքստի կառուցվածքը, առանձնահատկությունները, լեզուն և ոճը	Ռեֆերատ, էսսե, Նախագծերի իրականացում, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, Ձեկույց	1-ին կիսամյակ,	Բանավոր հարցում	
----	--	---	---	----------------	-----------------	--

15. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոյեկտոր, էլեկտրոնային գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

16. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

12.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Գործնական աշխատանքների Հարցումներ	Ինքնուրույն աշխատանք	Ստուգում
40 միավոր	20 միավոր	40 միավոր
Ընդհանուր՝ 100 միավոր		

16.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

16.2. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մասնագիտական տեքստերի վերարտադրում:
2. Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն:
3. Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք:
4. Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:

Ա) Ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 8-րդ շաբաթվա ընթացքում)

- Ընդգրկված թեմաները. Ընդգրկված հարցեր.
- Մասնագիտական տեքստերի բանավոր թարգմանություն:
- Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք:
- Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:

16.3. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Գործնական աշխատանքները՝ ռուսերեն լեզվով առավելագույնս անսխալ հաղորդակցվելու կարողություն, մասնագիտական տեքստեր կարդալու, ընկալելու, վերարտադրելու, թարգմանելու կարողություն, տրված բառապաշարի իմացություն, հանձնարարված աշխատանքների առկայություն:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ ռեֆերատ, նախագծերի իրականացում, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, զեկույց՝ ըստ ներկայացված համապատասխան պահանջների:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	041301.00.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	041301.01.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան` Կառավարման բակալավր	<i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2025

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/բ – 173 Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/-3			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	12	Դասախոսություն	
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգաքք			
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել ուսանողի հաղորդակցական և խոսքային կոմպետենցիաները այն մակարդակում, որը բավարար է մասնագիտական տերմինաբանության ընկալման և օգտագործման, կրթական, մասնագիտական և գիտական բնույթի հաղորդակցությանը մասնակցելու, սեփական տեսակետն արտահայտելու համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է `</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ իմանա ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք սպասարկում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակները կրթական, մասնագիտական, կենցաղային, սոցիալ-մշակութային և գիտական գործունեության ոլորտներում; ➤ իմանա կրթության տվյալ փուլում բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները; ➤ իմանա թարգմանության և թարգմանական համապատասխանությունների հիմնական օրինաչափությունները; ➤ շեշտադրումը ամենատարածված բառերում: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <p>Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է `</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ կարողանա որոշել տեքստի թեման և փոխանցել և մեկնաբանել դրա ընդհանուր բովանդակությունը; 			

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ կարողանա մասնագիտական տեքստերում տարբերակել բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստը, կարողանալ մասնագիտական խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ, նույնանուն, համանուն և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ; ➤ կարողանա ինքնուրույն արտադրել կապակցված, տրամաբանական արտահայտություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ; ➤ կարողանա կառուցել վերարտադրողական տիպի մենախոսություն տեքստի հիման վրա; ➤ կարողանա կազմել երկխոսություններ հատուկ բառապաշարի հիման վրա; ➤ կարողանա կատարել ծանոթագրություններ, ամփոփումներ և այլն: ➤ կարողանա փոխակերպել նախադասությունները ուղղակի և անուղղակի խոսքով; ➤ կարողանա մեկնաբանել թեմայի և մենախոսության մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը. հասկանալ հաղորդակցական մտադրությունները; ➤ կարողանա թարգմանության գործընթացում կատարել բառապաշարային-իմաստային վերափոխումներ (տերմինաբանության թարգմանություն, տարբեր տեսակի դարձվածքային միավորների թարգմանություն). <p><i>Հմտություն</i></p> <p>Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ տիրապետի մասնագիտական ոլորտում խոսքային գործունեության բոլոր տեսակներին. ➤ տիրապետի մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման ինքնավար հմտությունների կատարելագործման ռազմավարությանն ու մարտավարությանը. ➤ տիրապետի մասնագիտական գործունեության մեջ գրագետ բանավոր և գրավոր խոսքի նորմերի մշակույթին. ➤ տիրապետի առաջարկվող նյութի տրամաբանական ներկայացմանը. ➤ տիրապետի տարբեր ռուսալեզու աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություններին. ➤ տիրապետի տեսական դրույթների գործնական վերլուծության կարողություններին. ➤ տիրապետի մասնագիտական ոլորտում հրապարակային խոսքի, փաստաթղթի, քննարկման հմտություններին. ➤ տիրապետի մասնագիտական գործունեության տարբեր ոլորտների գիտելիքները կառուցելու և դրանց բովանդակությունը ռուսերենով փոխանցելու ունակություններին.
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><u>Թեմա 1.</u> Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ:</p> <p><u>Թեմա 2.</u> Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն:</p> <p><u>Թեմա 4.</u> Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:</p> <p><u>Թեմա 5.</u> Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն:</p> <p><u>Թեմա 6.</u> Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ. <i>если</i> շաղկապով</p>

	պայմանի ենթակայական նախադասություններ: Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>1.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում ուսանողի ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ➢ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ➢ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ➢ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր: ➢ Գնահատման չափանիշ՝ <ol style="list-style-type: none"> 1. Մասնագիտական տեքստերի վերարտադրում: 2. Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն: 3. Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք: 4. Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:
Գրականություն	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Л.Р. Тоноян, Г.А. Вардапетян, Р.М. Арутюнян, А.В. Гаспарян. Учебное пособие по русскому языку для студентов экономического вуза. Ер., 2018 2. И. М. Попова, Е.Б. Патракеева, М. М. Глазкова Русский язык для экономистов. Тамбов 2014 3. Саркисян Р.Р., Мкртчян А.Е. Русский язык для студентов экономического профиля (учебное пособие). Ер., 2021 4. Лазарева Л. И. Информационная культура социального педагога: структура, правила подготовки и оформления результатов самостоятельной учебной и профессиональной деятельности: учебное пособие. Кемеровский государственный университет культуры и искусств (КемГУКИ), 2014 5. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979. 6. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010. 7. Валгина Н.С. Современный русский язык. М., 2006. 8. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю., Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003. 9. Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011. 10. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовь» Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011. 11. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011. 12. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010 <p>Ըրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алоян Ж.Л., Барсегян С. С., Савченко И. А. Практический русский язык для армянских студентов. М., 2023 2. Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 2. / Под ред. Р.А. Кульковой. СПб, 2000. 3. Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 3 / Под ред. Р.А. Кульковой. СПб, 2001.

